

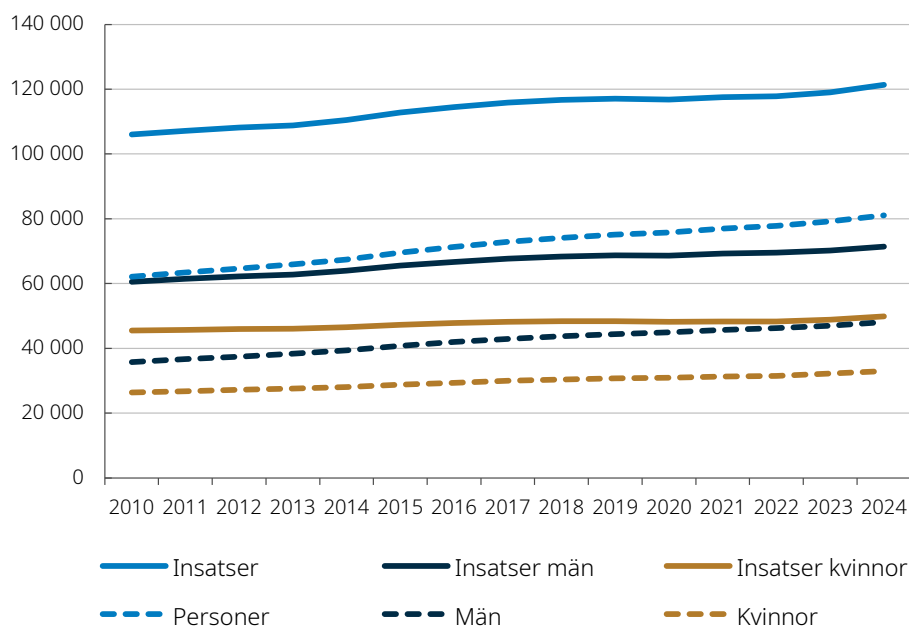
Statistik om insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade 2024

Den 1 oktober 2024 hade 81 000 personer minst en insats enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade. Antalet personer som får insatser har ökat stadigt sedan år 2010 och fler män än kvinnor får insatser.

Antal personer med insats ökar

Den 1 oktober 2024 hade 81 000 personer minst en verkställd och kommunalt beslutad insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det är en ökning med nästan 1 800 personer jämfört med 2023. Sedan år 2010 har antalet personer som får stöd enligt LSS sammanlagt ökat med 30 procent. Under samma period har Sveriges befolkning i genomsnitt ökat med ungefär 0,9 procent årligen, se figur 1. Ökningen var större bland män än bland kvinnor, där antalet män med LSS insatser ökat med 34 procent. För kvinnor är motsvarande siffra 25 procent.

Figur 1. Antal insatser respektive antal personer med insatser enligt LSS den 1 oktober år 2010–2024 uppdelat på kön

Källa: Registret över insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, Socialstyrelsen

Insatsen rådgivning och annat personligt stöd

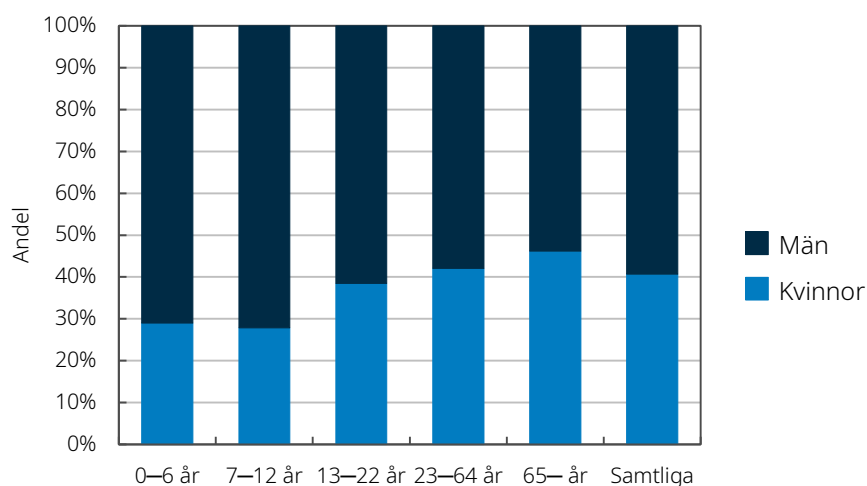
Statistiken om insatsen rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS grundar sig på uppgifter från samtliga regioner och från de kommuner som ingått avtal med en region om att ansvara för insatsen. Uppgifterna samlas in som mängdstatistik och återfinns enbart i Excel bilagan.

Det totala antalet insatser uppgick den 1 oktober 2024 till 121 300. Det innebär en ökning med 14 procent sedan år 2010. År 2010 fick personer med LSS i genomsnitt 1,71 insatser. Motsvarande siffra för 2024 var 1,50 insatser per person. Orsaken till att antalet insatser per person har minskat är att allt färre personer får mer än en insats. Den vanligaste kombinationen för personer med flera olika insatser var bostad med särskild service för vuxna tillsammans med daglig verksamhet och kontaktperson. År 2010 fick tolv procent dessa tre insatser, medan motsvarande siffra för år 2024 var tre procent.

Könsskillnaderna störst bland de yngre

Det är fler män än kvinnor som har en insats enligt LSS. Bland dem som fick en insats under 2024 var 41 procent kvinnor och 59 procent män. Skillnaderna mellan könen är störst bland de yngre och minskar med stigande ålder, se figur 2. I åldersgruppen 0–6 år, var 29 procent flickor. Könsskillnaderna var minst i åldersgruppen 65 år och äldre, där kvinnorna utgjorde 46 procent av personerna med insats.

Figur 2. Könsskillnader inom LSS*, uppdelat på ålder och kön den 1 oktober 2024

*Exklusive insatsen rådgivning och annat personligt stöd

Källa: Registret över insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, Socialstyrelsen

Könsskillnaderna är påtagliga även då olika insatstyper studeras separat. I gruppen personer upp till 22 år var det fler pojkar än flickor för i stort sett alla insatser. Skillnaden var störst för insatser avlösarservice, boende för barn och korttidsvistelse. Socialstyrelsen har i tidigare lägesrapport för LSS konstaterat att könsskillnader inom LSS till viss del kan förklaras av skillnader i förekomst av olika diagnoser. Vissa diagnoser som är kopplade till rätten till insatser är mer vanlig förekommande bland män än bland kvinnor i totalbefolkningen, så som exempelvis utvecklingsstörning och autism.

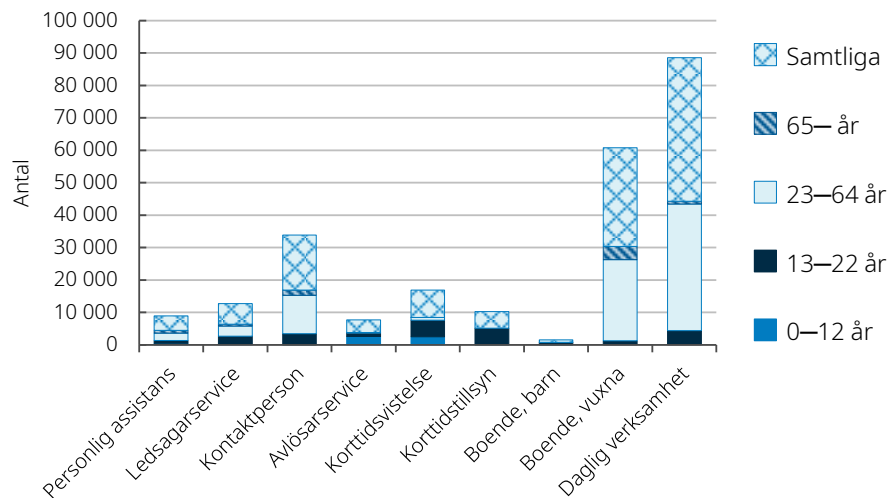
Utformningen av insatser enligt LSS

Insatser enligt LSS ska anpassas till mottagarens individuella behov samt tillförsäkra deltagaren goda levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet (7 § LSS). Den enskilde ska i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över insatser som ges (6 § LSS).

Vanligaste insatserna i olika åldersgrupper

Insatser enligt LSS ska anpassas till mottagarens individuella behov samt tillförsäkra deltagaren goda levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Målet ska vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Den enskilde skall i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över de insatser som ges. När en insats rör ett barn ska barnet få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. De två vanligaste insatserna för barn i åldern 0–12 år var avlösarservice och korttidsvistelse, se figur 3. Avlösarservice syftar till att göra det möjligt för anhöriga att få avkoppling eller uträtta sysslor utanför hemmet. Korttidsvistelse ges utanför det egna hemmet. Det kan exempelvis handla om att anhöriga får avlösning i omvårdnadsarbete eller att en person med funktionsnedsättning ska få miljöombyte och rekreation. Vistelsen kan arrangeras i olika former, till exempel genom vistelse i korttidshem, hos stödfamilj eller i lägerverksamhet. Bland vuxna i åldersgruppen 23–64 år var de två vanligaste insatserna daglig verksamhet och boende för vuxna. Daglig verksamhet ges till personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Verksamheten ska erbjuda den enskilde stimulans, utveckling, meningsfullhet och gemenskap efter dennes önskemål. I en bostad med särskild service får den enskilde stöd, service och omvårdnad anpassad efter personens behov. De vanligaste boendeformerna för vuxna var gruppboende och serviceboende.

Figur 3. Antal insatser* enligt LSS den 1 oktober 2024 fördelade efter ålder och insattstyp

*Exklusive insatsen rådgivning och annat personligt stöd

Källa: Registret över insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, Socialstyrelsen

I åldersgruppen 65 år och äldre var de två vanligaste insatserna bostad med särskild service och kontaktperson. En viktig uppgift för en kontaktperson är att bryta isolering genom samvaro och genom hjälp till fritidsverksamhet samt ge råd i vardagssituationer.

Färre får insatsen personlig assistans

Antalet personer med kommunalt beslutad personlig assistans har ökat stadigt mellan åren 2010 och 2020, från 3 600 personer år 2010 till 5 300 personer år 2020. Ökningen uppgår sammanlagt till 47 procent och personlig assistans var den insats som har ökat mest procentuellt sett. Indragningar av den statliga assistansersättningen förklarar en del av ökningen, dock inte hela denna. Under 2021 minskade insatsen personlig assistans, en utveckling som sedan fortsatt fram till 2024. Den senaste statistiken från Försäkringskassan visar dock att antalet personer med statlig assistansersättning åter ökat något, vilket gör utvecklingen mer svårtolkad. Mer information finns i Socialstyrelsens lägesrapport för LSS 2024.

Ansvaret för personlig assistans är delat mellan kommunerna och Försäkringskassan

Personlig assistans enligt LSS ges åt den som på grund av stora och varaktiga funktionsnedsättningar behöver hjälp med andning, sin personliga hygien, måltider, att klä sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den funktionshindrade (grundläggande behov). Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till assistans för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt. Om personen behöver personlig assistans som i genomsnitt omfattar mer än 20 timmar i veckan för grundläggande behov kan han eller hon ha rätt till assistansersättning från Försäkringskassan. **Personer med assistansersättning från Försäkringskassan ingår inte i denna statistik.**

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här (välj Tillhörande dokument och bilagor):

<https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/alla-statistikamnen/personer-med-funktionsnedsattning/>

Kontakt:

Statistikfrågor

Shiva Ayoubi

075-247 30 00

sostat@socialstyrelsen.se

Sakkunnig

Karin Flyckt

075-247 30 00

karin.flyckt@socialstyrelsen.se

Statistikfrågor

Kursat Tuncer

075-247 30 00

sostat@socialstyrelsen.se